

Jobb minőségű, az előírásoknak megfelelő élelmiszerek

**„Fokozni kell az ellenőrzést, szigorítani a büntetéseket“
— mondja a fővegyész**

A budapesti városháza ódon épületében találjuk a Vegyészeti és Élelmiszervizsgáló Intézet laboratóriumait. Az ország egyik legfontosabb élelmiszervizsgáló állomása ez, amelynek működése kihat hazánk egész területére. Dr. Vajda Ödön, az intézet igazgatója kalauzsol és ismergeti az élelmiszerek minőségét, az ellenőrző állomás működését.

A kenyérré panaszok a legtöbb

A kenyérré és a péksüteményekre... ezek gyakran színtelenek, tömöttek és nemegyszer súly- és zsírhányosak is.

Nem a liszt minősége okozza a kenyér minőségének romlását — mondja az illetékes laboratóriumvezető —, hanem a technológiai fegyelm hiánya. A sütőüzemekben, beleértve a kenyérgyárakat is, a legtöbb esetben jóval több pékárut sütnek, mint amennyire a be rendezéseket méretezték. Legtöbbször nem tartják be az előírt sütési időt, s ezért a kenyér már minőségihányosan kerül ki a kemencéből.

A legnagyobb hiba talán a kenyér szállításánál van. A forró kenyereket összezsúfolják a kenyérszállító kocsihoz, ezért deformálódnak, szalonássá, tömötte válnak. Hiba van az üzleti tárolásban is. A polcokon zsúfolódik a kenyér és emiatt is romlik a minősége. Az üzletek többsége, sajnos, nem emel panaszt a nem megfelelő minőség ellen, gyakran szó nélkül átveszi a hibás szállítmányt, nem is kötbérez, pedig erre rendelet kötelezi őket.

Nyáron és ősszel még elég sok fagyaltot hamisítanak és „maszekok” által forgalomba hozott nápolyit — folytatta tájékoztatónk. — A fagyaltból „kifelejtik” a tejszínt, vagy csak minimális mennyiséget adnak hozzá, a gyümölcsfagyaltokból pedig a zsírt. Ha a fogyasztó a fagyaltban jégdarabokat talál, az a legtöbb esetben hamisításra utal: nyilván túl sok vizet adnak hozzá. Ha nem elég édes, az is hamisításra mutat.

A nápolyinak főleg a töltelékét szokták hamisítani. Találunk elég szép számmal cukrászsüteményt is, amelyből „kifelejtik” a to-

ját, és értéktelen alkotóelemeket kevernek bele helyette.

A csomagolatlan cukorka

Legjobb, ha a cukorkát is csak csomagolva és márkázva vásároljuk, mert így elkerülhetjük, hogy hamisított árut kapjunk.

Mi a helyzet a húspari készítményeknél?

A húsparban ritka a hamisítás. Inkább minőségi hiányok vannak. Még a nagyüzemek is nemegyszer túlsózzák a füstölt árut, túl soká tartják páclében, s ezért gyakran élvezhetetlenné válik. A szaláminak gyakran mellékíze van és a tartósított kolbászok töltelége is laza. Ezeknél a gyorszártítás okozza a laza töltetet és érzékszervi hiányosságot.

Sok hibát tapasztalunk a hidegkonyhai készítményeknél — mondotta a húárvegyész. — A vagdalt-húsral nemegyszer az előírtnál több zsemlet adnak a színhúshoz, s emiatt lisztes, nemegyszer savanyú is lesz, és hamarabb romlik.

Az olcsó felvágottaknál és töltelékárúknál az utóbbi időben határozott javulás észlelhető.

A fűszerosztályon megemlítették, hogy legutóbb 1957-ben tapasztaltak nagyobb arányú fűszerhamisítást. Akkor a paprikát liszttel, festékkel és étolajjal vegyítették.

Kávé és tea

A kávéadagolás még mindig kifogásolható. Az adagolás normája alapján egy duplaához legalább 6 gramm kávé szükséges. Havonként 8—900 vizsgálatot végzünk — mondotta a fűszervizsgáló labor vezetője — és még mindig találunk súlycsökkentést, ami lényegében hamisítás. Azelőtt 100 kávéból 70 volt kifogásolható. Ma körülbelül 17. Ez is nagy szám és az ellenőrzés, valamint a büntetés fokozásával még tovább kell csökkenteni. Ha a kávé íze nem jó, savanyú, vagy másízú, az rendszerint nem hamisítás, inkább a szakértelem nélküli kávéfőzés, vagy rossz minőségű babkávé következménye.

A teánál 2 deciliter vízhez 2 gramm teát kellene adni. Sokszor tapasztaljuk, hogy ennél jóval kevesebbet, nemegyszer csak fél grammot használnak fel.

Mi a helyzet a tejnél és a tejtermékeknél — kérdezzük a tejlaboratórium vezetőjét.

A tapasztalat kedvező — mondotta a vegyész. — Amióta palackozott tejet hoznak forgalomba, fólialezárással, a tejhamisítás lényegileg megszűnt. Elvéve még előfordul a kannastejnél, de ez is csak ritkán. Ugyancsak megszűnt a tejföl hamisítása is, mivel ezt is zárt zacskóban árusítják. Persze, ha nyitva hozzák forgalomba, fennál a hamisítás veszélye.

Hígító — hamisító

A legtöbb hamisító hígító, s ezt megteszik a drága borok és likőrök eladásánál is. Negyvenszázalékos rummal keverik helyenként a hatvanszázalékosat, a drága külföldi italokat a jó minőségű, de olcsóbb magyar italokkal. Vizezés is elég gyakran előfordul, s nem ismeretlen a sör súlycsökkentése sem. Találunk már félliteres korsóban annyi sört, amennyi a 3 decis pohárban is kevés lett volna, és a rövid italokban is súlyhiányost eleget. Ellenszer — mondotta informátorunk —, hogy a pinócer, illetve a vendég a súlyhiányos árut ne vegye át, reklámáljon.

Ha bevezetik azt a tervezett intézkedést, hogy a boltokban és a vendéglátóiparban fegyelmi könyveket rendszeresítenek s ezekben minden visszaélést beírnak, tovább csökken a hamisítások száma, mert háromszori büntetés után a csaló és hamisító nem helyezkedhet el szakmájában. Így lehet véglegesen megakadályozni a fogyasztók megkárosítását — mondották befejezésül.

Zsolnai László

Egészségügyi szabadegyetem Szegeden

Az orvostudomány újabb eredményei címmel egészségügyi szabadegyetem kezdődik Szegeden a Tudományos Ismeretterjesztő Társulat rendezésében. Az ünnepélyes megnyitót dr. Ivánovics György, Kossuth-díjas professzor, a TIT egészségügyi szakosztályának elnöke tartja, november 25-én, pénteken délután 6 órakor a szemészeti klinika tantermében.

A szabadegyetem első előadását dr. Obál Ferenc egyetemi tanár, az Élettani Intézet igazgatója tartja. Az élettani kutatások újabb eredményei címmel. A 12 előadásból álló sorozat május 5-ig tart.

Előadássorozat századunk irodalmáról

Ezzel a címmel indítja meg irodalmi előadássorozatát a TIT és a városi tanács művelődésügyi osztálya vasárnap, november 27-én délelőtt 11 órai kezdettel a Somogyi Könyvtár olvasótermében. Az évek óta hirdetett Századunk művészete sorozat folytatásaként az idén három tagozatban, zenei, irodalmi és műszaki-művészeti szekcióban szervezik meg az ismeretterjesztő előadásokat. A vasárnap induló hat előadásból álló sorozat a huszadik század magyar és világirodalmának nagy életműveit kívánja bemutatni. November 27-én, első alkalommal, a drámai Sartre-ről tart előadást Gera György író, műfordító. A további program szerint Illýs Gyula

Holnap: vietnami szolidaritási gyűlések Szegeden

Holnap, pénteken Szegeden több vietnami szolidaritási gyűlést tartanak. Délután 3 órakor a szemészeti klinika négy előadótermében az orvosegyetem professzorai, oktatói, az egészségügyi dolgozók tartják gyűlésüket.

Délután 5 órakor a József Attila Tudományegyetem Dugonics téri nagytermében a JATE professzorai, oktatói tartják vietnami szolidaritási gyűlésüket.

A Juhász Gyula Művelődési Otthonban este 7 órakor az élelmiszeripari dolgozók, valamint az I. kerület lakói tartanak szolidaritási gyűlést.

A szolidaritási demonstrációkon — a Hazafias Népfőnt városi bizottsága elnökségének meghívására — részt vesz a Dél-vietnami Nemzeti Felszabadítási Front budapesti irodájának képviselője is.

Védelmet kérnek...

Lapunkban tegnap írtunk a lakásúzer-házaspár bukásáról. Sokan siratják összekuporgatott pénzüket, amelyet a lelketlen üzerek rafinált módon kicsaltak tőlük — mint írtuk. Viszonylag „jól járt”, aki a legtöbb pénzt, 18 ezer forintot számolt a Prágai Lászlónak és feleségének, mert beköltözhetett a lakásba, albérliként. Furcsa szituáció ez, hiszen S. V.-né a 18 ezer forintos vételárral, ha nem is jog szerint, de „lakástulajdonos” és albérlet gyerekeinek, illetve két kiskorú gyermekével együtt.

Túrhetetlen állapotokról panaszoktól tegnap szerkesztőségünkben S. V.-né. A bűnügyben szintén főszerepet játszó Prágainé szabadlábban maradt, mert 8 hónapos gyermekét gondozza. A panaszos szerint azonban ez a gondozás inkább éhez-

tetés, mert a gyerek egész héten át nem kapott mást csak rántottlevest. Prágainé már mindent elhárított a lakásból, a gyereket kosárban altatja, mert a gyerekágyat is elzalogosította. S. V.-né védelmet kér Prágainé gyerekeinek, de önmagát és két kiskorú gyermekét is. Prágainé ugyanis megfenyegette, hogy rájuk nyitja éjjel a gázcsapot, mert betolakodott a lakásba. S. V.-né egész éjjel virraszt, mert attól tart, hogy az önmagát kismélt Prágainé beváltja fenyegetését. Az illetékes hatóságok — úgy véljük — az éltveszélyes fenyegetésbe sürgősen be kell avatkozni, sőt a gyámügyi hatóságok is a csecsemőkori gyermek védelmében, az Alsókikötő sor 8/b számú házban.

L. F.

Az Acta Historica új kötete

A régi magyar történelem levéltári és elbeszélő forrásainak tartalmi kapcsolatahoz, a bennük található formái és tény közlő egyezések, hasonlóságok, valamint az ebből levonható következtetések néhány vitát kiváltó problémájához szól hozzá Kristó Gyula Korai levéltári és elbeszélő forrásainak kapcsolatához című tanulmánya, az Acta Historica XXI. kötetében. Nevezetesen a Kardos Tibor és Trencsényi-Waldapfel Imre közti vita megoldásához járul hozzá néhány adalékkal, miközben olyan megállapításokat tesz, melyek módosíthatják történetírásunk eddigi álláspontját is az oklevelek történeti forrásként való felhasználását illetően.

Tizennegyedik századi dokumentumok összevetésével egyrészt annak valószínűségét igazolja, hogy okleveleink anyagának az elbeszélő forrásokba — krónikákba, gestákba stb. — történő átkerülése nem velencei hatásra, hanem belső, hazai fejlődés eredményeképpen, szükségszerűen következett be — s ennek elképzelhető okait is leírja —, másrészt ezzel szoros összefüggésben Trencsényi-Waldapfel mellett tör pácát Küküllői Já-

nos történeti munkásságának értékelésében. Felhívja a figyelmet arra, hogy az okmányok felhasználása, hamisítása, vagy tudatos torzítása a kor történeti munkáiban már a XI. század óta divatos írói fogás lehetett: ezt követelte, illetve várta el a királyi udvar szelleme. Küküllői János pedig — akit az oklevelek történeti forrásként való kezelésében eddig első historikusnak tartottunk — valóban csak örökölte ezt a módszert, s sokkal ravaszabb, kevésbé naiv formában művelte.

A József Attila Tudományegyetem magyar történeti tanszéke fiatal tanársegédjének munkájára minden bizonnyal érdekes vitát vált majd ki történészkörökben.

N. I.

S. M.

GYORSPOSTA * GYORSPOSTA * GYORSPOSTA * GYORSPOSTA

LESZ VILLAGYAN AZ UDVARBAN

A Kecskeméti utca 3/b szám alatti lakosok levelükben közölték: a DÁV szerelői a villanyórákat leszerelték a folyosóról, s helyette új vezetékeket, új órákat állítottak be. Örömmel fogadták ezt a lakók. Bosszankodva tapasztalták azonban, hogy az épület udvarára nem gondoltak, s ezért az még mindig sötét.

A panaszra a második

SZABADDÁ TESZIK A JÁRDÁT

A Kossuth Lajos sugárút 3. és 5. számú házakra emeletet építettek. Az arra járónak úgy tűnik, hogy az építést már befejezték, az épületelemek befalására felállított elkerített részt azonban még mindig nem bontották le, nem vitték el a járdáról. Pedig a város e része megkívánná a nyugodt közlekedési lehetőségeket, s ezért jó lenne az illetékesek gyors intézkedése.

Csányi Ferenc

László Iván, az I. kerületi tanács építési és közlekedési csoportjá-

A KONGRESSZUSI

VERSENYBEN:

A furnérszabó

Nagy, zöldre festett gép előtt áll, a masinán piros gombszemek hunyorognak, ahogy kezével dolgoztatja-pihenteti, mikor hogy kell. Ezzel vágja a furnéret Molnár István, a Tisza Bútoripari Vállalat szegedi gyárának munkása. Pontosan, milliméteres méretekre és gyorsan is kell dolgoznia, hisz öt asszony keze alá adja a munkát, s ráadásul ennek az asszonybrigádnak ő a vezetője. A szocialista címért küzdenek, s eddigi eredményeik sikerrel biztatnak.

Összeillesztett lemez-köteget tesz a vágóprés alá Molnár István. Egyenes széltre nyesi mindkét oldalát. Egy pozdorjalapon szállás betűk, számok: 196 darab. Ennyit kell előbb megcsinálni, mentegetőzik, aztán majd beszélhetünk.

Később, ahogy szóra is jut idő, a kongresszusi versenyről beszélünk. Július közepén még több mint két hét volt a lemaradás az üzemben, főképp anyaghiány miatt. Elkortaját kezdeményezték, hogy augusztus 20-ra dolgozzák le egyheti, november 7-re pedig a teljes hátrányukat. Az összefogás, a brigádmozgalom sikert hozott az üzemnek. Ésők?

— Novemberi tervünk 80 százalékát is teljesítettük már a kongresszus tiszteletére.

A kék inges, feltűrt inguájú munkás tagjelölt. A DISZ-ben, majd a KISZ-ben végzett mozgalmi munkát, vezető, titkár is volt, most pedig 32 évesen úgy érzi, hogy a párt eszméiért a párt sorában még többet tehetne.